

İşadamlarımızın Pazarda Dikkat Etmesi Gereken Kurallar

İran ile iş yapmadan önce detaylı bir hazırlık yapılmalı, Ticaret Bakanlığı, Tahran Ticaret Müşavirliği, Tebriz ve Urumiye Ticaret Ataşeliği, İran ile iş yapan firmalar, meslek örgütleri, ticaret ve sanayi odaları, ihracatçı birlikleri, İran ve Türkiye'deki sektörel dernekler, vb. yapılar ile DEİK'ten bilgiler alınmalıdır.

İran'da pazar araştırması yapan şirketlerin listesinin Tahran Büyükelçiliği Ticaret Müşavirliğinden temin edilmesi ve bu firmalarla gerekmesi durumunda iletişime geçilip hizmet alınması önerilmektedir.

İran'a yönelik uluslararası yaptırımlara ilişkin Ticaret Bakanlığı'nın sayfasında bulunan yaptırımlara ilişkin raporlar kapsamlı bir şekilde incelenmeli, gerekli görülmesi durumunda ABD Vaşington Büyükelçiliği Ticaret Müşavirliği ile temasa geçilerek hukuki danışmanlık alınmalıdır.

İran, WTO (Dünya Ticaret Örgütüne) üye değildir. Bu husus her zaman göz önünde bulundurulmalıdır. Sözleşmelerde ihtilaf durumunda Türkiye Mahkemelerinin yetkili kılınması için ısrarcı olunmalıdır.

İran'ın uygulamakta olduğu ithalat yasakları Ticaret Bakanlığı İran sayfasından ilk aşamada kontrol edilmeli, ihraç edilmek istenen ürün ithalatı yasak ürün listesinde ise ihracat işlemlerine başlanmamalıdır.

İran'da uygulanmakta olan "Direniş Ekonomisi" kapsamında ülke içinde üretim teşvik edilmektedir. Bu amaçla, düşük katma değerli bile olsa ithalatı yasak olan ürünlerin İran içinde üretimine yönelik çalışmalar yapılmalıdır. İran'da yatırım yaparken %100 yabancı payıyla şirket kurulabileceği unutulmamalıdır. İran'da şirket kurulumuna ilişkin işlemlerin avukatlar kanalıyla yapılması mecbur olduğundan, Müşavirlik ve Ataşiliklerimizden avukat listesi temin edilebileceği unutulmamalıdır.

Yabancı sermaye idaresinden yatırım lisansı alınması durumunda yapılan yatırımlar devlet garantisi altına alınmakta, kar transferleri ve yatırımın satılarak ülkeden çıkılması durumunda paranın İran dışına transferi Yabancı Sermaye mevzuatı çerçevesinde yapılmaktadır. Yatırımlara, bulunduğu bölgelere göre değişen sürelerde vergi teşvikleri sağlanmaktadır.

İran'da yatırım yapan, şirket kuran, ticaret ve üretim yapan firmalarımız, İran mevzuatına ve mali sistemine aykırı işler yapmaktan mutlak şekilde kaçınmalıdır.

İran'da yatırım ve ticaret yapan firmalarımız her aşamada İran'da yerleşik hukuk büroları ve avukatlardan mutlaka hukuki yardım almalıdır. Yapılan görüşmeler sonucunda varılan mutabakat, sözleşme ile sağlama alınmalıdır. İran'da tüm ticari işlerde, sözleşme yapılmasına çok önem verilmektedir.

İran'da yatırım planlarında acele edilmemeli, hazırlık evresi uzun tutulmalı, pazar araştırmaları, sektörün alışkanlıkları ve kabulleri çok iyi araştırılmalıdır. Türkiye'de kabul gören bazı ticari uygulamalar İran'da ciddi bir dirençle karşılaşılabilmektedir.

İran iş kültüründe yüz yüze ilişkiler önemli yer tutmaktadır. Ülkede fuarcılık anlayışının gelişmiştir. Fuarların önemli iş bağlantılarının sağlandığı yerler olduğu gözden kaçırılmamalı, sektörel fuarlara bireysel veya milli katılım sağlanmalıdır.

İran'da istatistik paylaşımlarının güvenli olduğu gözden kaçırılmamalı, edinilen bilgilerin farklı kaynaklardan teyidi yapılmalıdır.

İş yapılan firmalar iyice araştırılmalıdır. Hem Türkiye, hem de İran firmaları açık hesap çalışmaktan kaçınılmalıdır. Ya akreditifli çalışma seçilmeli veya mal bedeli peşin olarak tahsil edilmelidir. Bedeli tahsil edilmeden özel üretim yapılmamalıdır. Vadeli satışlarda banka teminat mektubu, bu mümkün değilse gayrimenkul ipoteği alınmalıdır. Gayrimenkul ipoteğinde kişinin oturduğu ev veya ekmeğini kazandığı dükkana haciz işlemi yapılamadığı unutulmamalıdır.

İran'da bayi yapılanması konusunda dikkatli olunmalı, performans dayalı bayilik yapılanmasına çalışılmalı, gerekirse sektörün izin verdiği oranda bayilerden peşin alınacak ücret karşılığında üretim veya teslimat yapılmalıdır. Tek bayilik konusunda çok dikkatli olunmalıdır.

E-posta ile haberleşmelerde aksaklık olabilir ve hızlı cevap ve geri dönüşler alamayabilirsiniz. Telefon ve ziyaret şekli tercih edilmeli, düzenli ve planlı olarak ziyaretler yapılmalıdır. Ziyaretler esnasında konuşulan ve üzerinde mutabakata varılan konular için tutanak düzenlenmelidir.

İran'ın tatili bol olan bir ülke olduğu gözönünde bulundurulmalı ve ziyaret planları yapılırken İran resmi tatil günleri ve özel dönemler mutlaka dikkate alınmalıdır.

Ziyaretlerin firmalarımızın iştiğal sahasındaki fuar dönemlerine denk getirilerek daha verimli hale olabileceği değerlendirilmektedir. Fuarlarda, konunuzla ilgili standları ziyaret ederek firmalarla tanışabilir, katalog, broşür ve kartvizitlerinizi bırakabilirsiniz.

İran'da kartvizit alışkanlığı oldukça zayıf olduğundan, görüşülen kişilerin iletişim bilgilerinin kolayca not alınabileceği not defteri ve kaleminizin hazır bulunması uygun olacaktır.

İran'da yatırım yapan firmalar, personel kadrosunu oluştururken çok dikkatli olmalıdır.